

Uz posljednji ispraćaj fra Dobroslava Šimovića

Spaljenoj žrtvi komunističke mržnje u spomen

Prekapajući uspomene prošlosti, vraćam se u 1933. godinu kada sam se s kolegama na Širokome Brijegu pripremao za novicijat. Nakon osmodnevnih duhovnih vježba spremali smo se – nas dvanaestorica – za Humac, naš novi jednogodišnji boravak. Upravo je tada s Humca došao k nama mladi prefekt đaka, fra Dobroslav Šimović, koji je kao kateheta u Ljubuškom poučavao đake o vjerskim katoličkim istinama i moralnim zasadama života. Sve su pripreme za odlazak bile povjerene njemu i on ih je bez prijekora obavio.

Na prvoga srpnja ostavili smo uhodane staze širokobrijeških uzvisina i s četirima motornim vozilima uputili se na našu novu životnu postaju. Put nas je vodio preko Imotskoga i njegovih čarobnih jezera da se oko podne svratimo kod drinovačkoga župnika fra Valentina Zovke koji nas je lukulovskom gozdom počastio. Sličnom gostoljubivosti dočekao nas je pred večer vitinski župnik fra Augustin Matić, koji se je odlikovao srdačnošću i čistoćom kakvu je bilo teško naći u župnim prostorijama u Hercegovini. Tek u kasnim večernim satima stigli smo u samostan svetog Ante na Humcu, naš konačni cilj putovanja. Ovdje smo sljedeći dan (2. srpnja) obukli

franjevački habit i počeli novi redovnički život. To je bio za sve nas neobično svečan dan oduševljenja ispunjen u crkvi i samostanskom dvorištu rodbinom, znancima i prijateljima.

Iznosim ove podatke kao uspomenu na našega dobrog "meštra" fra Dobroslava koji je svojom tjelesnom pojavom i društvenim ponašanjem odavao plemenita gospodina, puna snošljivosti i uljudbe. U srcu je gajio posebnu ljubav prema mladim naraštajima koji su ga iskreno poštivali. Ta krjepost resila ga je u svim njegovim službama kao katehete, nastavnika i profesora na Širokome Brijegu gdje je zračio vedrinom života i zdravim pogledima u budućnost.

Fra Dobroslav (Bože) rodio se 19. prosinca 1907. u selu Hamzici, jednome od sedam naselja župe svetoga Stjepana prvomučenika u Čerinu, podružnici mostarskoga samostana. U tome šumovitom i brežuljcima posutom dijelu Hercegovine mogu uspijevati sve poljoprivredne kulture koje obogaćuju mjesno stanovništvo. Njegova je župa u Drugome svjetskom ratu i poraću platila visok danak u krvi. Među 478 poginulih i nestalih nastradalo je najviše mladića (308), kako je zabilježio *Šematizam hercegovačke franjevačke provincije* (Mostar, 1977., str. 47). A visok broj

duhovnih zvanja iz njegove župne zajednice najbolji je dokaz živoga i produhovljenoga kršćanstva.

U tome krajoliku livada i pašnjaka odgajao se i školovao u Čerinu Bože Šimović do polaska na sjemenište (1919.) na Široki Brijeg gdje se isticao marljivošću i susretljivošću. U osamnaestoj godini života odlučio se za redovničko zvanje i 29. lipnja 1925. stupio u novicijat na Humcu kod Ljubuškoga. Tijekom dvadeset godina redovništva visoko je cijenio svoj stalež te je kao redovnik i svećenik zračio dobrotom i pravdom. Kao takav bio je poznat među svojom braćom i svim ljudima s kojima je dolazio u kontakt.

Fra Dobroslav je zaređen za svećenika 13. srpnja 1931. u Mostaru. Nakon mladomisničkoga slavlja nastavio je bogoslovlje u Parizu, gdje je 24. lipnja 1937. dobio doktorsku diplomu iz teologije. Poslije toga vratio se u svoju provinciju u kojoj je obavljao razne službe, ali ponajprije se istaknuo kao kateheta i profesor na Širokome Brijegu.

Živio je samo 38 godina kada se u toj prijelomnoj dobi ljudski život počinje ozbiljnije promatrati i u njega se zdušniji uživljavati. A četrnaest godina svećeništva nije dovoljno da se u njegovoj uzvišenoj službi potpuno uhoda. Fra Dobroslav je jedan od dvanaestorice

hercegovačkih franjevaca ubijenih i spaljenih 7. veljače 1945. na Širokome Brijegu. Njihova smrt najjasniji je dokaz okrutnosti vremena u kojemu su živjeli.

Njihovi posmrtni ostatci preneseni su u srpnju 1971. godine iz bunkera pred franjevačkim samostanom u mjesnu crkvu te s ostalim ubijenim i identificiranim franjevcima pokopani u posebnu spomen-grobnicu, pred kojom će mnogi katolici klečati i utjecati se njihovu zagovoru pred Bogom, gospodarom života i smrti.

Plemenitost fra Dobroslavova ljudstva ugušena je u pepelu njegova uznosita tijela, ali je ponovno proplamsala na nebesima. Poslije njegove smrti i smaknuća ostale su među hercegovačkim katolicima i rodoljubima neizlječive rane koje i dalje krvare i ovjekovječuju okrvavljenje.

dr. fra Častimir Majić

Pismo osuđenika na smrt

Talijani su 1942. zarobili brojne Hrvate u Hercegovini jer su kod njih pronašli naoružanje te ih optužili za spremanje ustanka protiv talijanskih vlasti. Iako su te optužbe bile lažne, neke su ipak strijeljali. Prije strijeljanja ipak su dopustili da ih ispovjedi i opremi katolički svećenik (fra Vojislav Mikulić, profesor na Širokome Brijegu) te da smiju svojim obiteljima napisati oproštajno pismo. Jedno je takvo pismo sačuvano u obitelji Gadže iz Ljubuškoga, a pisao ga je Ante Gadže svojim roditeljima, braći, sestrama i čitavoj obitelji. Ono svjedoči o njegovoj nevinosti, ali i o izvanrednoj vjeri i pouzdanju u Boga. Donosimo ga u cijelosti:

Dragi moji!

Evo na čas prije nego ću poći skrušen pred Spasitelja, nevin, sjećam se i mislim mnogo na Vas, kao i sve ove dane. U duhu Vas sve gledam i ako ne mogu drugčije pozdravljam se sa Vama

i molim Vas kao dobar sin i brat da mi oprostite sve moje greške koje sam hotice ili nehotice učinio. Dragi moji roditelji, mila mama i tata, sve seke i braćo, djeco i ostali, za menom nemojte biti žalosni, ja idem pred lice Božije, samo pazite sebe. Nisam se nadao na ovo, ali nek se vrši Božija volja. Dragi moji, molim Vas nemojte sebe patiti i mučiti mislima na mene. Molim Vas, ako se mogne moje tjelo prevezite u Ljubuški da i ono bude uz Vašu blizinu, kao što će duh moj biti s Vama.

Mamu, tatu, Katicu (molim pazite je), Milu, Ljubicu, Franu, Zvonku, svu djecu, Ivu i Stipu i Ivana i sve naše puno voli i u duhu ljubi i pozdravlja Vaš iskreni i odani

Ante

Za stvari sam molio da se pobrine fra Vojo Mikulić, koji nas je ispovjedio i pričestio. Sve voli i ljubi

Ante

(pismo upućeno na: Jure Gadže, Ljubuški)

Uistinu, izvanredno svjedočanstvo divljaštva i nepravde s jedne, kao i djetinje odanosti prema svojoj obitelji te povjerenja u Boga i vjere u život vječni. Uvjeren sam kako je Ante Gadže, kao i bezbrojni drugi nevino stradali u Drugome svjetskom ratu, kao i u drugim ratovima i krvavim sukobima diljem svijeta, pronašao svoj vječni počinak u kući Oca nebeskoga, gdje više nema ni nepravde, ni patnje, ni druge smrti. Počivao u miru Božjem!

Čini se da su bili u zatvoru i da su strijeljani na Širokome Brijegu. Poznato je da su neki zbog istoga bili optuženi i zatvoreni u Imotskome. Među njima je bio i fra Serafin Dodig, župnik župe Gorica-Sovići, kojega je u posljednji tren uspio spasiti imotski gvardijan fra Ćiro Ujević, koji je molio za njegov život talijanskoga zapovjednika.

Priredio: R. Jolić